

Het gebruik van gedoogplichten in de energietransitie

mr. F.A. (Frank) Mulder

VAN BENTHEM & KEULEN

ADVOCATEN | NOTARIAAT

Seminar VvOR; Onteigening en gedoogplichten in relatie tot de energietransitie

31 januari 2019

Utrecht

1 De Belemmeringenwet ziet het licht

- › Lantaarnpaal arrest 1904
- › Belemmeringenwet Privaatrecht 1927
- › Eind 19^e en begin 20^e eeuw opkomst en versnelling industrie / netwerken
  - › Elektriciteit: 1886 eerste centrale
  - › Riolering: vanaf 1851
  - › Telefonie: 1881
  - › Wat later: gasnet medio 1950
  - › Windmolen: 2018

“met de BP [is] beoogd het aanleggen van openbare werken te vergemakkelijken”

2 Inhoud van de gedoogplicht

- › Gedoogplicht verplicht rechthebbenden ten aanzien van onroerend goed om de aanleg en instandhouding van een werk van openbaar belang te gedogen.

3

Wanneer in het kader van energietransitie aan de orde?

- › Aanleg kabel en leidingen, maar ook windmolens en zonneparken
- › Ideale locatie gevonden maar...
  - › grond beoogde locatie is niet in handen;
  - › gedeelte van de benodigde grond is niet in handen en/of
  - › grond van derden is nodig voor kabels en leidingen en
  - › de ontwikkelaar kan deze grond niet minnelijk verwerven (via huur, erfpacht en/of opstal)?

Opties: het plan aanpassen of opgeven of mogelijke inzet publiekrechtelijk instrument: opleggen
gedoogplicht of onteigening

4 Vereisten opleggen gedoogplicht

- › Het moet gaan om een openbaar werk van algemeen nut (algemeen belangcriterium);
- › Serieus onderhandelen leidt niet tot oplossing;
- › Niet meer belemmeringen dan redelijkerwijs noodzakelijk;
- › Belangen rechthebbende (eigenaar) vorderen geen onteigening;
- › Volledige schadeloosstelling op basis van actueel (agraris) gebruik.

5

Gedoogplicht, energietransitie en algemeen belang

- › Windpark met een capaciteit van 5 Mw of meer: bij wet aangewezen algemeen belang (art. 9g ElectrDat windpark of zonnepark in private handen is wil niet zeggen dat het geen werk van algemeen nut kan zijn. Bijdrage aan energietransitie.
- › iciteitswet 1998). Kamerstukken: zonneparken vallen niet onder dit artikel, maar kunnen ook worden aangemerkt als werk van algemeen nut (Kamerstukken II 2015-2016, 34 401, nr. 7, p. 23)
- › Zonnepark met capaciteit vanaf 50 Mw via Rijkscoördinatierегeling: openbaar belang gegeven (Art. 9b aanhef en onder b Elektriciteitswet 1998; art 3.35 en 3.36a Wro)
- › Zonnepark met capaciteit tot 50 Mw: Nu nog concessie en besluit erkenning openbaar belang vragen.

6

Windpark en overige vereisten gedoogplicht

› Niet meer belemmeringen dan redelijkerwijs noodzakelijk: projecteren aan randen agrarisch perceel

› Vorderen belangen onteigening?

Hoe groot is de oppervlakte van opstelplaats van de turbine ten opzichte van gehele agrarisch perceel

Bijzondere omstandigheden: wordt het agrarisch gebruik van resterende gronden ernstig belemmerd of onmogelijk gemaakt? Druipschade sturing; GPS apparatuur?

› Serieus onderhandelen? Redelijk aanbod op welke basis?

7 Zonnepark en overige vereisten gedoogplicht

- › Niet meer belemmeringen dan redelijkerwijs noodzakelijk; Relevant: Hoogte panelen: blijft agrarisch gebruik mogelijk (dubbelgebruik)?
- › Vorderen belangen onteigening? Hoe groot is de oppervlakte van het park ten opzichte van hele perceel? Bijzondere omstandigheden: Blijft agrarisch gebruik resterende gronden mogelijk?
- › Serieus onderhandelen: Redelijk aanbod op welke basis?
- › Conclusie: Overige vereisten hoeven niet aan opleggen gedoogplicht in de weg te staan.

8

Doorlooptijd en SDE

- › SDE-subsidie wordt afgewezen indien geen toestemming bestaat van de eigenaar en evenmin een gedoogbeschikking is verleend voor het plaatsen van de productinstallatie (art. 2 lid 4 aanwijzingsregeling)
- › Er moet dus een toestemming of BP-besluit liggen
- › Doorlooptijd BP: afhankelijk van noodzaak vragen erkenning openbaar belang 1 tot 1,5 jaar
- › Goede planning noodzakelijk!

9

Schadevergoeding

- › Vaste jurisprudentie schade berekenen op basis van actueel agrarisch gebruik. Dus geen verwachtingswaarde.
- › Hof Den Haag 23 januari 2018, ECLI:NL:GHDHA:2018:22
  - › Geen planschade
  - › Geen analogie onteigeningsrecht
  - › Geen eliminatie bestemmingsplan

Zie ook kantonrechter Den Haag 13 december 2018, rolnummer 3755787 / RL EXPL 15-784

- › Steeds indien de werkelijke schade zich voordoet, dus geen kapitalisatie (HR 6 december 1963, NJ 1965, p. 517)
- › Geen recht op retributie
- › Gemist exploitatie voordeel?

10

Conclusies

- › Instrument gedoogplicht is bruikbaar in de energietransitie
- › Let op de planning in verband met de SDE subsidie
- › Onzekerheid over hoogte schadeloosstelling

> Vragen?

 +31 (0)30 259 5959

 info@vbk.nl

 www.vbk.nl

 030 - 259 5678

 [Linkedin.com/vbk](https://www.linkedin.com/company/vbk)

 [Twitter.com/vbk](https://twitter.com/vbk)

 [Facebook.com/vbk](https://www.facebook.com/vbk)

 [Instagram.com/bijvbk](https://www.instagram.com/bijvbk)

 Postadres

Postbus 85005
3508 AA Utrecht

 Adres

Archimedeslaan 61
3584 BA Utrecht

Frank Mulder

Advocaat | Partner

T +31 30 259 5549

M +31 65 118 2464

E frankmulder@vbk.nl